

Ekologia, cyfryzacja i dobrostan w nauczaniu języków

Wytyczne OttoSchule dotyczące włączania edukacji ekologicznej, cyfrowej i well-being do kursów językowych

1. Kontekst i geneza wytycznych

Niniejszy dokument powstał jako jeden z rezultatów projektu mobilności Erasmus+ „Mów, Czuj, Dbaj – Języki, Dobrostan i Ekologia” (KA122-ADU), zrealizowanego przez OttoSchule Centrum Języka Niemieckiego.

W ramach projektu przedstawicielka OttoSchule uczestniczyła w działaniach edukacyjnych organizowanych w Islandii przez organizację Smart Teachers Play More (STPM). Obejmowały one kurs poświęcony edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz obserwację pracy organizacji. Szczególną uwagę zwrócono na metody uczenia się przez doświadczenie, aktywność ruchową, edukację terenową, pracę z otoczeniem oraz sposoby łączenia edukacji ekologicznej z rozwojem kompetencji językowych i społecznych.

Celem niniejszego dokumentu jest przełożenie doświadczeń zdobytych podczas mobilności na praktyczne zasady możliwe do zastosowania podczas regularnych zajęć językowych w OttoSchule. Wytyczne mają służyć zarówno zespołowi nauczycielskiemu, jak i dalszemu rozwijaniu oferty edukacyjnej szkoły.

Dokument stanowi również formę dzielenia się rezultatami projektu i wypracowanymi rozwiązaniami z innymi osobami i organizacjami zajmującymi się edukacją dorosłych.

2. Dlaczego edukacja ekologiczna i cyfrowa w nauce języka?

Nauka języka obcego może być jednocześnie przestrzenią rozwijania innych kompetencji potrzebnych we współczesnym świecie. Włączenie tematów związanych ze środowiskiem, cyfryzacją i relacją człowieka z otoczeniem pozwala łączyć rozwój kompetencji językowych z rzeczywistymi sytuacjami komunikacyjnymi.

Włączanie edukacji ekologicznej i cyfrowej do kursów językowych może:

- zwiększać znaczenie i atrakcyjność nauki języka poprzez odnoszenie jej do tematów obecnych w codziennym życiu;
- rozwijać kompetencje językowe równolegle z kompetencjami cyfrowymi i tzw. green skills;
- wspierać świadomość ekologiczną i społeczną osób uczących się;
- umożliwiać pracę z autentycznymi, interdyscyplinarnymi tematami;
- przygotowywać osoby uczące się do komunikacji w wielojęzycznym, cyfrowym i międzynarodowym środowisku;
- tworzyć więcej okazji do aktywnej, praktycznej komunikacji w języku obcym.

3. Pięć zasad wdrażania

Zasada 1. Ucz przez doświadczenie, nie tylko przez przekazywanie informacji

Tam, gdzie jest to możliwe, warto zastępować część przekazu nauczycielskiego aktywnym działaniem uczestników. W zależności od tematu mogą to być obserwacje, zadania w terenie, eksperymenty, symulacje, praca z przedmiotami lub analiza sytuacji z życia codziennego.

Metody oparte na doświadczeniu pozwalają połączyć nowe słownictwo i struktury językowe z konkretnym działaniem i rzeczywistym kontekstem.

Szczególnie dobrze sprawdzają się w pracy z tematami dotyczącymi środowiska, zrównoważonego rozwoju i relacji człowieka z otoczeniem.

Zasada 2. Łącz ruch z nauką języka

Ruch może być naturalnym elementem zajęć językowych, również w grupach osób dorosłych. Nauczyciele mogą wykorzystywać m.in.:

- pracę stacijną;
- gry i zadania ruchowe;
- dyskusje w ruchu;
- gallery walk;
- zadania wymagające zmiany miejsca lub partnera;
- aktywności angażujące całe ciało.

Ruch może wspierać aktywizację uczestników, urozmaicać zajęcia i tworzyć dodatkowe okazje do używania języka w interakcji.

Zasada 3. Wykorzystuj narzędzia cyfrowe jako wsparcie procesu uczenia się

Narzędzia cyfrowe powinny wspierać realizację celu językowego, a nie zastępować komunikację i pracę uczestników. W zależności od potrzeb grupy można wykorzystywać m.in.:

- tablice i dokumenty współdzielone;
- quizy i interaktywne ćwiczenia;
- narzędzia do wspólnej pracy;
- materiały multimedialne;
- narzędzia wykorzystujące sztuczną inteligencję.

Ważne jest, aby nauczyciel każdorazowo określił cel dydaktyczny wykorzystania danego narzędzia. W przypadku narzędzi AI należy dodatkowo zwracać uwagę na krytyczną ocenę generowanych treści, wiarygodność informacji oraz odpowiedzialne korzystanie z technologii.

Zasada 4. Dostosowuj złożone tematy do poziomu językowego

Tematy takie jak zrównoważony rozwój, energia odnawialna czy zmiany klimatu nie muszą być zarezerwowane dla osób uczących się języka na poziomach zaawansowanych.

Doświadczenia zdobyte podczas mobilności zostały następnie wykorzystane w praktyce podczas warsztatów przeprowadzonych w Escuela Oficial de Idiomas de Icod de los Vinos na Teneryfie, które pokazały, że również złożone tematy interdyscyplinarne można dostosować do potrzeb osób uczących się na poziomach A1-B1.

Kluczowe znaczenie ma odpowiednie wsparcie językowe (scaffolding), obejmujące m.in.:

- selekcję i uproszczenie słownictwa;
- wizualizację treści;
- krótkie i jasno określone zadania;
- stopniowanie trudności;
- pracę w parach i małych grupach;
- wykorzystanie ruchu i aktywności praktycznych;
- wielokrotne wykorzystanie kluczowych słów i struktur.

Dzięki temu osoby uczące się mogą pracować z autentycznymi i interdyscyplinarnymi tematami bez konieczności upraszczania samego problemu do poziomu niedostosowanego do rzeczywistości.

Zasada 5. Dbaj o dobrostan grupy

Warunki, w których odbywa się nauka, mają znaczenie dla aktywnego uczestnictwa osób dorosłych. W regularnej pracy warto wykorzystywać proste elementy wspierające dobrostan i pozytywną atmosferę grupy, np.:

- krótkie ćwiczenia uważności;
- ćwiczenia oddechowe;
- aktywności integracyjne;
- zadania ruchowe;
- krótkie refleksje podsumowujące;
- działania pozwalające uczestnikom na swobodną wymianę doświadczeń.

Celem nie jest wprowadzanie odrębnego programu psychologicznego, lecz tworzenie bezpiecznych i sprzyjających uczeniu się warunków, w których osoby dorosłe mogą aktywnie uczestniczyć w zajęciach.

4. Przykład wdrożenia – case study OttoSchule

Doświadczenia zdobyte podczas projektu zostały przełożone na konkretne działania w OttoSchule.

Działanie	Opis	Rezultat
Nowe moduły tematyczne	Włączenie do zajęć tematów związanych z ekologią, narzędziami cyfrowymi oraz relacją człowieka z najbliższym otoczeniem.	Poszerzenie programów zajęć o pogłębione treści interdyscyplinarne łączące naukę języka z aktualnymi tematami społecznymi i środowiskowymi.
Scenariusze zajęć	Opracowanie gotowych scenariuszy dotyczących m.in. ekologii, cyfryzacji i świadomości językowej.	Ułatwienie wykorzystania rezultatów projektu przez cały zespół nauczycielski.
Wytyczne dla nauczycieli	Opracowanie zasad dotyczących włączania edukacji ekologicznej, cyfrowej, ruchu i elementów dobrostanu do zajęć językowych.	Usystematyzowanie doświadczeń zdobytych podczas mobilności i ich transfer do codziennej pracy szkoły.
Szkolenia wewnętrzne	Organizacja spotkań dotyczących programu Erasmus+, realizacji projektu KA1 oraz celów i rezultatów projektu.	Zwiększenie wiedzy zespołu na temat programu i możliwości wykorzystywania rezultatów mobilności.
Warsztaty dla zespołu	Warsztaty dotyczące edukacji ekologicznej i cyfrowej, metod opartych na ruchu i doświadczeniu oraz dobrostanu w edukacji dorosłych.	Rozszerzenie repertuaru metod wykorzystywanych przez nauczycieli.
Otwarte webinary	Organizacja spotkań poświęconych m.in. ekologii i green skills, ruchowi i dobrostanowi, wielojęzyczności oraz kulturze i edukacji Islandii.	Dzielenie się doświadczeniami projektu z szerszym środowiskiem edukacyjnym.

Zastosowanie w praktyce międzynarodowej	Wykorzystanie wypracowanego podejścia podczas warsztatów w Escuela Oficial de Idiomas de Icod de los Vinos na Teneryfie w kwietniu 2026 r., dla grup na poziomach A1–B1.	Praktyczne zastosowanie metod w innym środowisku edukacyjnym i praca z międzynarodową grupą odbiorców.
---	--	--

5. Przykład zastosowania międzynarodowego

W kwietniu 2026 r. uczestniczka projektu została zaproszona do Escuela Oficial de Idiomas de Icod de los Vinos na Teneryfie, gdzie przeprowadziła warsztaty w języku angielskim, niemieckim i hiszpańskim dla grup dorosłych osób uczących się na poziomach A1–B1.

Tematem warsztatów był zrównoważony rozwój i zielone kompetencje, z wykorzystaniem Islandii jako studium przypadku i odniesieniem do Teneryfy. Zastosowano m.in.:

- różne ćwiczenia aktywizujące i icebreakers;
- aktywności oparte na ruchu;
- pracę stacijną;
- dyskusję kierowaną;
- zadania wymagające interakcji i aktywnego używania języka;
- stopniowanie i upraszczanie treści interdyscyplinarnych.

Szczególną uwagę poświęcono możliwości pracy z tematami takimi jak zrównoważony rozwój i energia geotermalna również na niższych poziomach językowych.

Doświadczenie to pozwoliło wykorzystać rezultaty projektu w innym środowisku edukacyjnym i międzynarodowym oraz sprawdzić ich praktyczną użyteczność poza OttoSchule.

6. Rekomendacje na przyszłość

Na podstawie doświadczeń zdobytych podczas realizacji projektu OttoSchule planuje:

- kontynuować rozwijanie materiałów i scenariuszy łączących naukę języka z tematami ekologicznymi, cyfrowymi i społecznymi;
- systematycznie zbierać informacje zwrotne od uczestników dotyczące nowych modułów i metod pracy;
- rozszerzać bibliotekę scenariuszy zajęć o kolejne tematy interdyscyplinarne;
- rozwijać kompetencje cyfrowe zespołu, w tym umiejętność odpowiedzialnego i krytycznego korzystania z narzędzi AI;
- kontynuować dzielenie się rezultatami projektu podczas webinarów, warsztatów i innych działań edukacyjnych;
- wykorzystywać doświadczenia z projektów Erasmus+ do dalszego rozwoju międzynarodowej współpracy OttoSchule.

7. Podsumowanie

Doświadczenia zdobyte podczas mobilności Erasmus+ pokazały, że edukacja ekologiczna i cyfrowa może być naturalną częścią nauki języka obcego, a nie jedynie dodatkowym tematem.

Kluczowe znaczenie ma sposób organizacji zajęć: aktywne uczestnictwo, uczenie się przez doświadczenie, ruch, odpowiednie wsparcie językowe oraz świadome wykorzystanie narzędzi cyfrowych.

Włączenie interdyscyplinarnych tematów pozwala rozwijać jednocześnie kompetencje językowe, cyfrowe, społeczne i ekologiczne. Doświadczenia projektu zostały wykorzystane w OttoSchule do opracowania nowych materiałów i scenariuszy, przygotowania szkoleń wewnętrznych, webinarów oraz pracy w międzynarodowym środowisku edukacyjnym.

Niniejsze wytyczne będą rozwijane wraz z kolejnymi doświadczeniami zespołu oraz informacjami zwrotnymi od osób uczących się i nauczycieli.

Materiał został opracowany w ramach projektu Erasmus+ „Mów, Czuj, Dbaj – Języki, Dobrostan i Ekologia”. Projekt sfinansowano ze środków Unii Europejskiej.

Wyrażone opinie i poglądy są wyłącznie opiniami ich autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej ani Narodowej Agencji Programu Erasmus+. Unia Europejska ani instytucja udzielająca dofinansowania nie ponoszą za nie odpowiedzialności.